

Auditplan 2018 en 2019 Provincie Utrecht

19 februari 2020

Concept

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en
controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

Deze rapportage is
interactief en gemaakt
om te bekijken op:

Aan de Staten van provincie Utrecht

19 februari 2020

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en
controleaanpak

Geachte Statenleden,

Hierbij presenteren wij u het auditplan voor de controle van uw jaarrekeningen 2018 en 2019, eindigend op 31 december 2018 resp. 31 december 2019. Dit document geeft u een samenvattend overzicht van de manier waarop wij de controle zullen uitvoeren.

Over het traject van de controle van twee jaarrekeningen hebben wij inmiddels uitgebreid gesproken met zowel de FAC als de voorzitter van de FAC.

Ontwikkelingen

Het auditplan begint met een samenvatting voor u als Staten: welke rol hebben de Staten als opdrachtgever voor de controle van de jaarrekening? Daarna komen uw en onze risicoanalyse, onze controle-aanpak, belangrijke actuele ontwikkelingen en de wijze waarop we samenwerken aan bod.

Wij hebben de inhoud van ons controleplan op 19 februari 2020 toegelicht aan de FAC. Met de gekozen aanpak kunnen wij u feedback geven over andere bijzonderheden, vertaald in praktische uitvoerbare aanbevelingen afgestemd op uw provincie.

Samenwerking

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Bijlagen

Onze controleaanpak is op maat gemaakt. Helemaal omdat wij met u een bijzonder traject aangaan waarbij in korte tijd twee jaarrekeningen worden gecontroleerd. Wij hebben de aanpak hierbij besproken en afgestemd met de organisatie. De aanpak sluit tevens aan op de bedrijfsvoering van de organisatie.

drs. Martine J.A. Koedijk RA RE

Wat is de reikwijdte van onze controle?

Onze controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Normenkader 2019

Goedkeuringstolerantie

Risicoanalyse en
controleaanpak

Ontwikkelingen

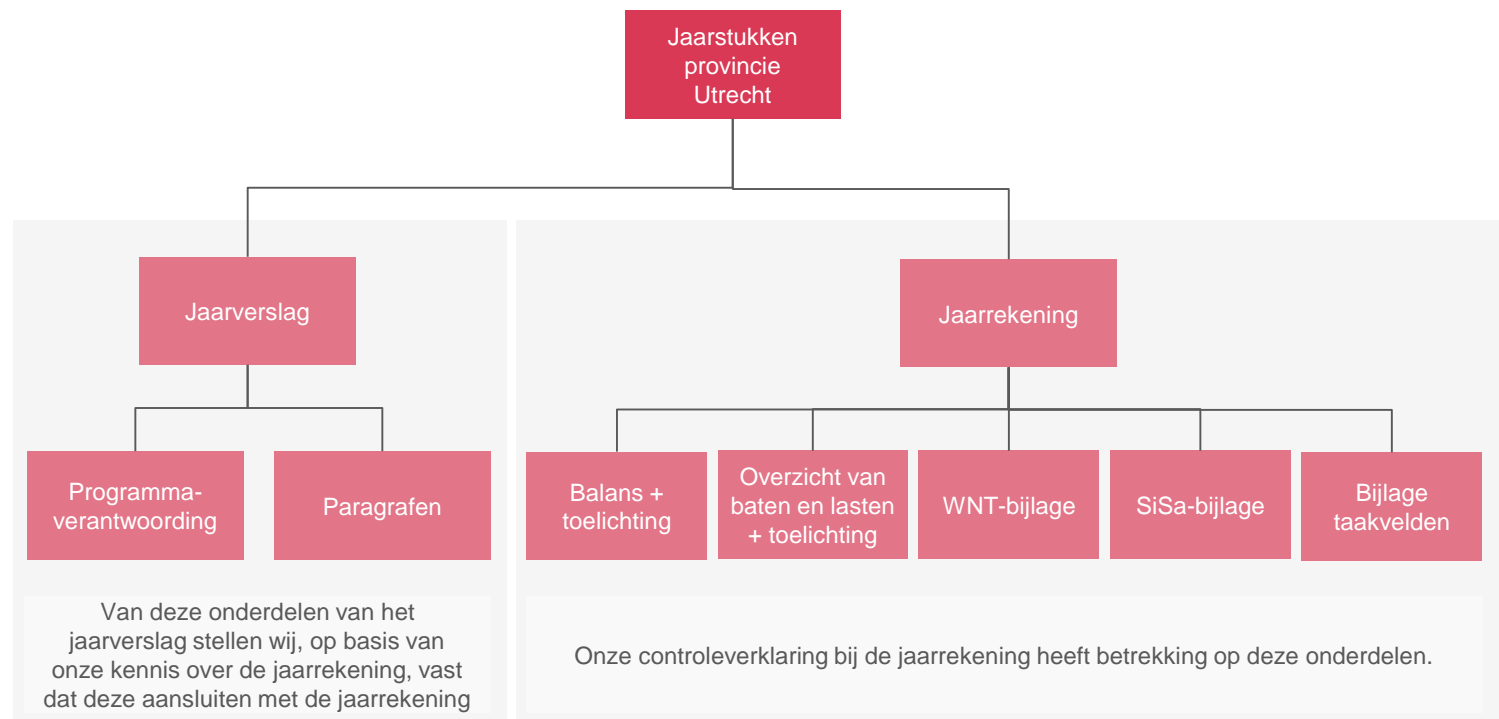

Samenwerking

Bijlagen

U heeft ons verzocht de jaarrekeningen 2018 en 2019 van provincie Utrecht te controleren. De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, die wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren. Onderstaand hebben wij daarom weergegeven op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle betrekken.

Het normenkader als meetlat voor onze controle

In onze controleverklaring geven wij tevens een oordeel over de rechtmatigheid van de jaarrekening. De rechtmatigheid omvat drie aspecten:

- **Begrotingsrechtmatigheid:** handelt het college binnen de door u beschikbaar gestelde budgetten en kredieten;
- **Misbruik en oneigenlijk gebruik:** zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
- **Voorwaardencriterium:** zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Specifiek ten aanzien van het voorwaardencriterium geldt dat u als provincie voor een deel zelf bepaalt welke wet- en regelgeving betrokken wordt in de controle. Deze wet- en regelgeving wordt vastgelegd in het normenkader. Het college stelt dit normenkader vast en legt dit minimaal ter kennisname voor aan u als Staten.

Het normenkader voor 2018 is ter kennisname toegezonden aan de Staten voor de vergadering van 22 mei 2019. Het normenkader 2019 is hierbij ter kennisname verzonden aan de Staten t.b.v. de vergadering van 27 november 2019.

De provincie heeft besloten om geen optionele onderdelen in het normenkader op te nemen (in lijn met de kadernota rechtmatigheid en vrijwel alle gemeenten en provincies).

Onze controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Normenkader 2019

Goedkeuringstolerantie

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

Verplicht onderdeel van het normenkader

- Europese aanbestedingsrichtlijnen
- Staatssteunregels
- *Enzovoort*

EU-regelgeving

- Aanbestedingswet
- *Enzovoort*

Landelijke / provinciale wet- en regelgeving

- Financiële verordening
- Controleverordening
- Subsidieverordening
- *Enzovoort*

Verordeningen/ nota's vastgesteld door de staten

Optioneel onderdeel van het normenkader

- Inkoopbeleid
- Overige besluiten
- *Enzovoort*

Collegebesluiten

De hoogte van de goedkeuringstolerantie is conform uw besluit

Bij de planning van onze controle houden wij rekening met de goedkeuringstolerantie (ook wel materialiteit genoemd). Wij beschouwen een afwijking als materieel wanneer het mogelijk is dat gebruikers van de jaarrekening hun beslissingen en acties laten beïnvloeden door de geconstateerde afwijkingen.

(inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Als Staten kunt u besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is in onderstaande weergegeven.

U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten

Voor de toepassing van de goedkeuringstolerantie in onze controle vertalen wij deze naar een uitvoeringstolerantie en een rapporteringstolerantie. Deze zijn hieronder opgenomen.

Onze controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Normenkader 2019

Goedkeuringstolerantie

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedgeurend	Bepanking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedgeurend		Bepanking	Oordeelonthouding

goedkeuringstolerantie

uitvoeringstolerantie

rapporteringstolerantie

SiSa/WNT

Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is de grens die u als staten bepaalt met een maximum van 1% van de totale lasten. Indien wij afwijkingen in de jaarrekening constateren boven deze grens leidt dat er toe dat wij geen goedkeurende controleverklaring kunnen afgeven.

De goedkeuringstolerantie is voor 2018 en 2019 in concept bepaald aan de hand van de begroting 2018 en 2019. Op basis van de jaarrekeningen 2018 en 2019 zullen wij de definitieve controletolerantie bepalen.

Goedkeuringstolerantie x € 1.000

De hoogte van de goedkeuringstolerantie is conform uw besluit

Bij de planning van onze controle houden wij rekening met de goedkeuringstolerantie (ook wel materialiteit genoemd). Wij beschouwen een afwijking als materieel wanneer het mogelijk is dat gebruikers van de jaarrekening hun beslissingen en acties laten beïnvloeden door de geconstateerde afwijkingen.

U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten

(inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Als Staten kunt u besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is in onderstaande weergegeven.

Voor de toepassing van de goedkeuringstolerantie in onze controle vertalen wij deze naar een uitvoeringstolerantie en een rapporteringstolerantie. Deze zijn hieronder opgenomen.

Onze controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Normenkader 2019

Goedkeuringstolerantie

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

goedkeuringstolerantie

uitvoeringstolerantie

rapporteringstolerantie

SiSa/WNT

Uitvoeringstolerantie

Omdat wij in de controle gebruik maken van deelwaarnemingen en steekproeven 'reserveren' wij een deel van de goedkeuringstolerantie voor onontdekte fouten. Om die reden doen wij een afslag van 50% op de goedkeuringstolerantie om te komen tot de uitvoeringstolerantie. De uitvoeringstolerantie wordt door ons gebruikt in de uitvoering van de controle. De geplande uitvoeringstolerantie voor 2018 bedraagt € 2.343.000 en voor 2019 € 2.500.000.

Uitvoeringstolerantie x €1.000,-

Goedkeuringstolerantie
Uitvoeringstolerantie

Afslag voor onontdekte fouten

De hoogte van de goedkeuringstolerantie is conform uw besluit

Bij de planning van onze controle houden wij rekening met de goedkeuringstolerantie (ook wel materialiteit genoemd). Wij beschouwen een afwijking als materieel wanneer het mogelijk is dat gebruikers van de jaarrekening hun beslissingen en acties laten beïnvloeden door de geconstateerde afwijkingen.

U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten

(inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Als Staten kunt u besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is in onderstaande weergegeven.

Voor de toepassing van de goedkeuringstolerantie in onze controle vertalen wij deze naar een uitvoeringstolerantie en een rapporteringstolerantie. Deze zijn hieronder opgenomen.

Onze controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Normenkader 2019

Goedkeuringstolerantie

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

goedkeuringstolerantie

uitvoeringstolerantie

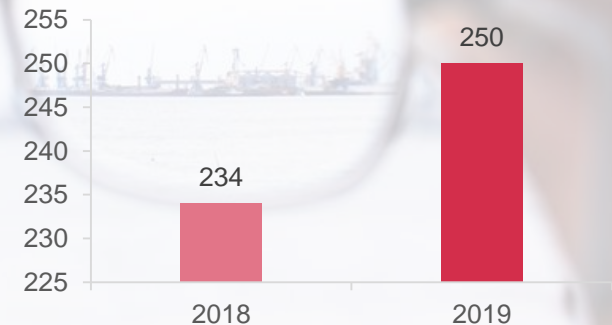
rapporteringstolerantie

SiSa/WNT

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is de grens waarboven wij geconstateerde afwijkingen aan u rapporteren. Deze grens bepaalt u zelf en is afhankelijk van de mate van detail waarmee u geïnformeerd wilt worden. De hoogte van de rapporteringstolerantie heeft geen invloed op de nauwkeurigheid of diepgang waarmee wij controleren. Wij gebruiken normaliter 5% van de totale goedkeuringstolerantie. Ons voorstel is om dit ook voor provincie Utrecht te hanteren (conform de controle 2017).

Rapporteringstolerantie in € '000

De hoogte van de goedkeuringstolerantie is conform uw besluit

Bij de planning van onze controle houden wij rekening met de goedkeuringstolerantie (ook wel materialiteit genoemd). Wij beschouwen een afwijking als materieel wanneer het mogelijk is dat gebruikers van de jaarrekening hun beslissingen en acties laten beïnvloeden door de geconstateerde afwijkingen.

(inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Als Staten kunt u besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is in onderstaande weergegeven.

U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten

Voor de toepassing van de goedkeuringstolerantie in onze controle vertalen wij deze naar een uitvoeringstolerantie en een rapporteringstolerantie. Deze zijn hieronder opgenomen.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

Onze controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Normenkader 2019

Goedkeuringstolerantie

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

goedkeuringstolerantie

uitvoeringstolerantie

rapporteringstolerantie

SiSa/WNT

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de controle op de bijlage Wet Normering Topinkomens gelden de toleranties zoals jaarlijks gepubliceerd in het controleprotocol WNT op www.topinkomens.nl. De betreffende toleranties variëren van 0 (in geval van wel/niet opnemen functionarissen) tot enkele duizenden euro's ten aanzien van onjuistheden in de verantwoording.

Single information, Single audit (SiSa)

Via de SiSa-bijlage bij de jaarrekening legt u verantwoording af over van ministeries en provincies ontvangen specifieke uitkeringen. De hiervoor toegepaste toleranties wijken af van de jaarrekening:

- Goedkeuringstolerantie: gelijk aan die voor de jaarrekening
- Uitvoeringstolerantie: gelijk aan de jaarrekening, maar voor elke uitkering > €125.000 dient één deelwaarneming uitgevoerd te worden
- Rapporteringstolerantie:
 - Voor regelingen < €125.000: € 12.500
 - Voor regelingen > €125.000 en <€1.000.000: 10% van de omvangsbasis van de specifieke uitkering
 - Voor regelingen > €1.000.000: €125.000

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en controleaanpak

Controlefilosofie

Risicoanalyse

Frauderisico's

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

Onze controlefilosofie

Onze controleaanpak is naast het controleren van de jaarrekening gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief digitalisering hiervan. In onze controle hanteren wij daarvoor het '3 lines-of-defence' model. Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersing risico's worden ondervangen. De verschillende lines-of-defence staan voor de volgende plaats in de interne beheersing:

- de **eerste lijn**: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- de **tweede lijn**: in de ondersteunende processen zoals financiën en bedrijfsvoering, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren.
- de **derde lijn**: in uw verbijzonderde interne controle achteraf.

	1 ^e lijn Lijnmanagement	2 ^e lijn Ondersteuning	3 ^e lijn Verbijzonderde Interne controle
	Domeinen/teams	Bedrijfsvoering	Concerncontrol/VIC-functie
Provincie	<ul style="list-style-type: none"> • Primair verantwoordelijk voor getrouwheid en rechtmatigheid transacties binnen eigen processen • Verantwoordelijk voor kwalitatieve analyse en toelichting P&C producten 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunt de afdelingen bij de optimalisering van de primaire processen. • De administratie voert bij de verwerking een aantal controles uit op de 1e lijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • De VIC voert onafhankelijke controles uit op de getrouwheid en rechtmatigheid van de financieel kritische processen. • Adviseert over verbetering in de 1e en 2e lijn
PwC	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert (met de VIC) preventieve interne controlemaatregelen in het primaire proces • Geeft feedback om leesbaarheid/informatiewaarde P&C documenten te verhogen 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert preventieve interne controlemaatregelen in het ondersteunende proces en de IT • Geeft adviezen om effectiviteit control-werkzaamheden te vergroten 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert/klankbord om te komen tot een effectieve en efficiënte controleaanpak • Maakt waar mogelijk gebruik van de werkzaamheden van de VIC

Wij rapporteren via het push-left principe

Het push-left principe is er op gericht de interne beheersing in de 1e en 2e lijn te optimaliseren. Dit vanuit het uitgangspunt dat fouten voorkomen beter is dan achteraf constateren. Indien er tekortkomingen zijn in de interne beheersing in de 1e en 2e lijn, dan zullen wij deze daarom rapporteren als bevinding, ook als deze in de 3e lijn middels verbijzonderde interne controle ondervangen wordt.

Onze risicoanalyse in één oogopslag

Als onderdeel van de planning van de controle maken wij een analyse van uw provincie. Hierbij beoordelen we elementen als:

- Governance en cultuur;
- Wat uw doelstellingen en ambities zijn en hoe u plant om dit te realiseren;
- De wijze waarop u de realisatie van deze doelstellingen en ambities monitort;
- De wijze waarop de P&C cyclus is vormgegeven.

Tezamen met externe ontwikkelingen en onze ervaringen van voorgaande jaren gebruiken we deze informatie als input voor onze risicoanalyse. Deze risicoanalyse bespreken we vervolgens met verschillende gremia in de provincie om deze aan te vullen met uw kennis en ervaring. Aangezien dit het eerste jaar is van onze controle hebben wij (in aanvulling op bovenstaande) ook gekeken naar de uitkomsten en bevindingen over 2017. Op dit moment heeft dat geleid tot de onderstaande verhoogde risico's (S= sectorbreed en PU=specifiek provincie Utrecht). Hierbij is ook aangegeven op welk aspect wij een verhoogd risico voor onze controle zien. Bijvoorbeeld bij de Uithoflijn hebben wij verhoogde aandacht voor fraude en integriteit, maar kijken ook met verhoogde aandacht naar de verwerking (risico op fouten) van de posten rondom de Uithoflijn in de jaarrekening (mede gerelateerd aan de onzekerheden in de jaarrekeningcontrole 2017).

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en controleaanpak

Controlefilosofie

Risicoanalyse

Frauderisico's

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

Risico	Fraude	Fouten	Schattingen
1 Fraude in opbrengstenverantwoording grondverkoop grondexploitaties (S)	●	○	○
2 Doorbreking van interne beheersmaatregelen (S)	●	○	○
3 Verwerking kosten Uithoflijn (PU)	●	●	○
4 Inkoop en aanbestedingen (S)	●	●	○
5 Waardering grondexploitaties (S)	○	○	●
6 Verwerking materiële vaste activa (PU)	○	●	○
7 Overlopende activa en passiva (toerekening kosten en opbrengsten aan juiste boekjaar) (PU)	○	●	●
8 Juistheid van de voorzieningen (PU)	○	●	○
9 WNT (door specifiek normenkader en wijzigingen) (PU)	○	●	○
10 Verwerking inkomende subsidies (toerekening aan juiste jaar en volledigheid) (PU)	●	●	○
11 Verwerking subsidielasten (PU)	○	●	○

Frauderisico heeft uw en onze aandacht

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en controleaanpak

Controlefilosofie

Risicoanalyse

Frauderisico's

Ontwikkelingen

Samenwerking

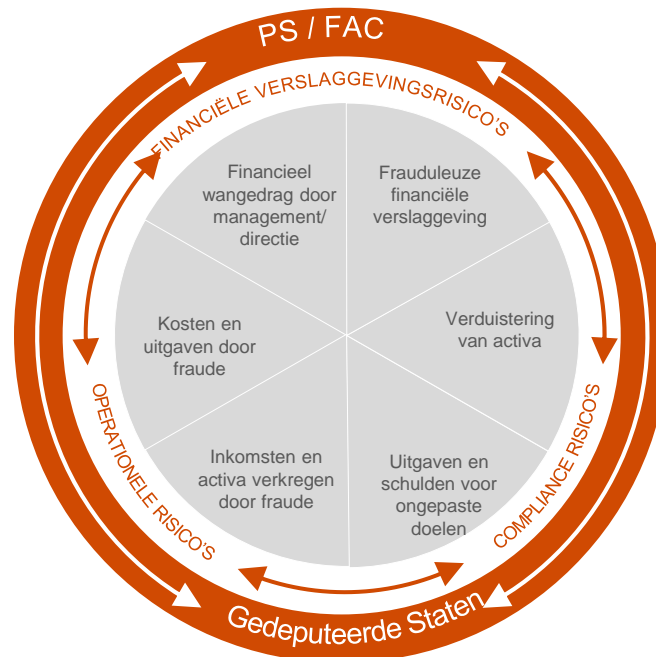

Bijlagen

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude ligt bij college van Gedeputeerde Staten. Een programma om frauderisico's te beheersen kan bijdragen aan het voldoen aan deze verantwoordelijkheid. Frauderisico's kunnen worden beheerst door een proces voor frauderisicobeheersing. De Staten heeft een toezichhoudende (controleerende) rol op dit aspect.

Het is onze verantwoordelijkheid als accountants om door planning en uitvoering van de controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële overzichten als geheel vrij zijn van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude of van fouten. In dat kader willen we eerst inzicht verkrijgen in uw proces voor het beoordelen van frauderisico's en het risico op afwijkingen van materiële omvang door fraude bij provincie Utrecht.

Mogelijke significante frauderisico's o.b.v. onze richtlijnen en sectorspecifieke kenmerken

- 1 Het doorbreken van beheersmaatregelen door het management.
- 2 Moment van opbrengstverantwoording als gevolg van fraude; hierbij gaat het voor de provincie erom of toegekende opbrengsten in het juiste boekjaar zijn opgenomen of worden deze (bewust) in een ander boekjaar meegenomen. Bijvoorbeeld om te sturen richting het begrote resultaat. Concreet gaat het om grondverkoop en grondexploitaties en inkomende subsidies.
- 3 Risico van omkoping en corruptie.

Belangrijke ontwikkelingen die mogelijk gevolgen hebben voor onze controle

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

Inrichting organisatie, invulling belangrijke functionarissen

In 2019 zijn diverse functies in de organisatie opnieuw ingevuld en is na de verkiezingen een nieuw college gestart. Naast de nieuwe Staten (na de verkiezingen) en het nieuwe college gaat het bijvoorbeeld om de nieuwe provinciesecretaris, de nieuwe concerncontroller en wijzigingen in directie/managementniveau. Dit zorgt voor nieuwe impulsen voor de organisatie en focus voor de ontwikkelprogramma's van de organisatie. Wij zullen u informeren over de voortgang.

Versterking financiële functie

De organisatie is een programma gestart waarbij de financiële functie in de organisatie wordt verstevigd. Via verschillende pijlers wordt gekeken naar verbeteracties en te treffen maatregelen. In onze controle 2018/2019 zullen wij niet alleen kijken naar het afgeven van de controleverklaring, maar ook al in gesprek gaan over de stappen die gezet gaan (en moeten) worden. Dit om uiteindelijk te komen tot een structurele verankering in de provinciale processen.

Samenwerking met vorige accountant voor efficiënte controle

De vorige accountant had al diverse onderdelen van de jaarrekeningcontrole 2018 uitgevoerd. Samen met de vorige accountant zullen wij kijken hoe wij hier op een goede manier gebruik van kunnen maken voor onze controle van de jaarrekening 2018. Dit om een zo efficiënt mogelijke controle in te richten.

Planning

De afgelopen periode is er intensief contact geweest tussen organisatie en ons over de planning van de jaarrekening. Hierbij is een planning op hoofdlijnen met elkaar bepaald, wat weer vertaald is in een detailplanning. In de planning wordt rekening gehouden met een aantal blokken. Deze zijn onderstaand opgenomen. Tevens is (gezien de ervaring in het jaarrekeningtraject 2017) ook rekening gehouden met een buffer. Het halen van de planning is hierbij afhankelijk van diverse randvoorwaarden, waaronder de (kwaliteit van de) oplevering van het jaarrekeningdossier.

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

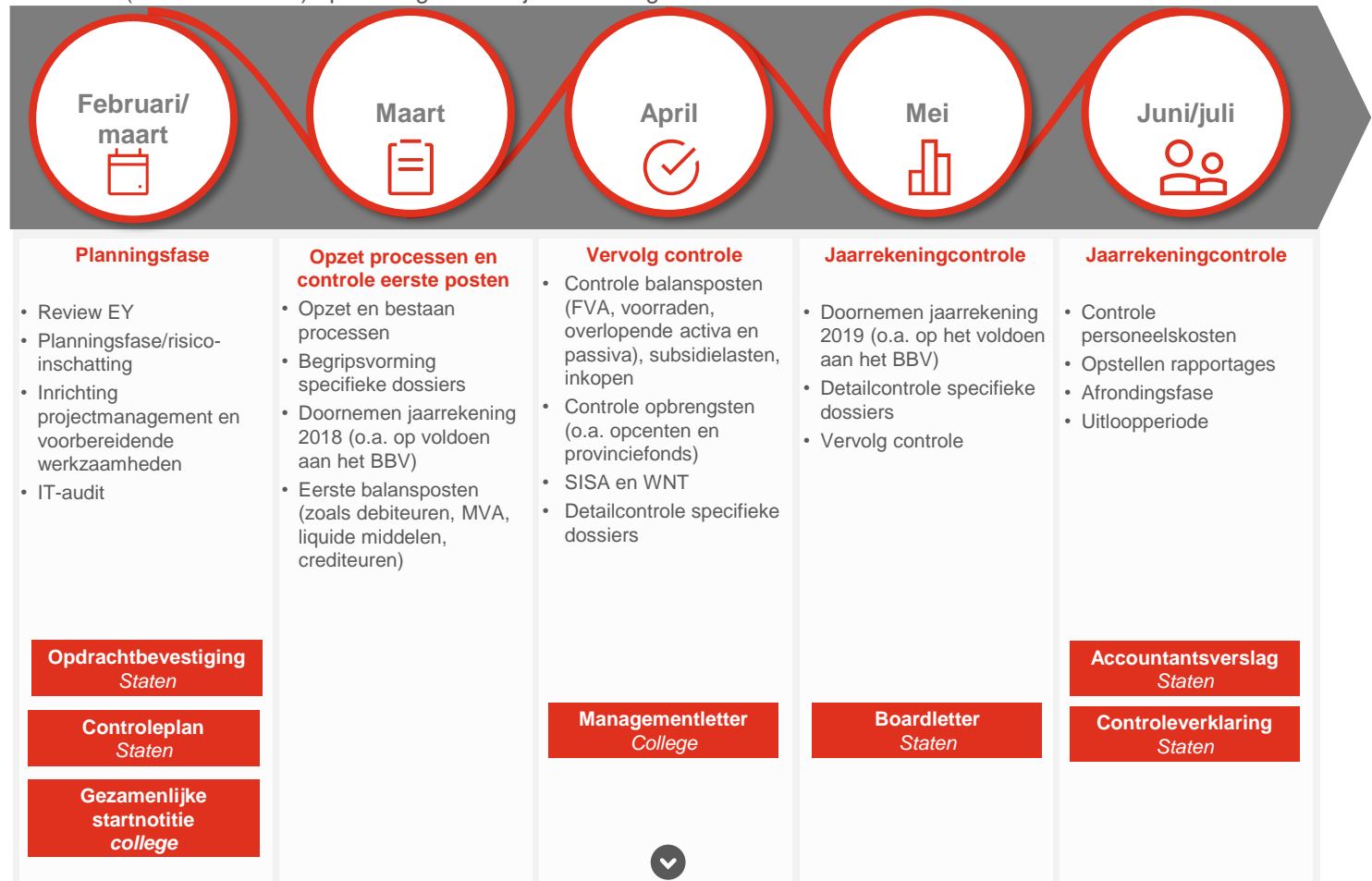
Planning

Monitoring en overleg

Escalatie

Bijlagen

Met duidelijke afspraken over monitoring en overleg

Het jaarrekeningproces 2018 en 2019 wordt een uitdagend proces. Daarom is het belangrijk om aan de voorkant duidelijke afspraken te hebben over de gemaakte afspraken, monitoring op de afspraken, eventuele escalatie en de momenten waarop overleg plaatsvindt. Deze afspraken hebben wij met de organisatie uitgewerkt in een startnotitie. Onderstaand hebben wij de belangrijke aspecten weergegeven:

Governance

Voor een voorspoedig verloop van de accountantscontrole worden diverse overleggen gepland tussen provincie Utrecht en PwC. Deze zijn onderstaand weergegeven:

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Planning

Monitoring en overleg

Escalatie

Bijlagen

Overleg	Toelichting
Coördinatieoverleg jaarrekening	Overleg inzake afstemming kwaliteit van controledossiers, position papers voor complexe dossiers, afstemming vervolgvragen
Voortgangsoverleg verantwoordelijken proces	Procesmatige afstemming tussen partner PwC en concernmanager bedrijfsvoering (evt. controleleider en teamleider financiën)
Voortgangsoverleg gedeputeerde – PwC	Elke 2 weken overleg tussen partner en gedeputeerde financiën over stand van zaken
Voortgangsoverleg bestuurlijk (voorzitter FAC, griffie en partner PwC)	Elke 2 weken overleg tussen partner, voorzitter FAC en griffie over voortgang
Periodieke toelichting in de FAC	In de FAC lichten wij de stand van zaken toe, zowel qua proces, financiën en oplevering. Hiervoor hebben wij een concept rapportage ingericht. Deze is als bijlage bij dit controleplan opgenomen.
Regelmatig overleg met Ministerie van BZK	Er is afgesproken dat PwC ook periodiek aanwezig is bij het overleg met het Ministerie van BZK om vanuit onze rol als accountant te kunnen terugkoppelen over de stand van zaken van de jaarrekeningcontrole.

Vooraf duidelijkheid over escalatie is noodzakelijk

De controle van twee jaarrekeningen in een dergelijke korte tijd is een spannend proces. Hier monitoren we actief op. Echter er kunnen situaties ontstaan dat er snel geschakeld moet worden tussen met de FAC of met Provinciale Staten.

In hoofdlijnen zien wij hier 4 situaties. Deze zijn onderstaand nader toegelicht. Het is belangrijk dat duidelijke afspraken worden gemaakt tussen College en FAC c.q. Staten over de wijze waarop gehandeld moet worden in dergelijke situaties.

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Planning

Monitoring en overleg

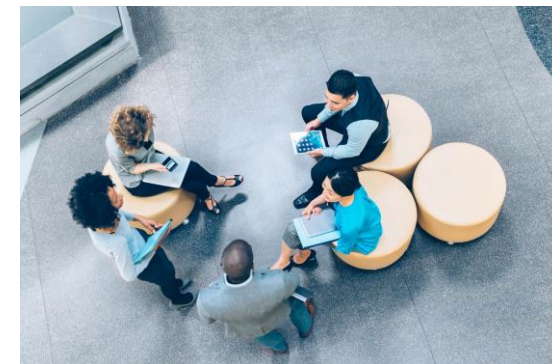
Escalatie

Bijlagen

Situatie

- 1) Er is sprake van bevindingen die er voor zorgen dat er geen goedkeurende controleverklaring kan worden afgegeven.
- 2) Het afgesproken proces kan niet worden gerealiseerd (tijdige afronding/benodigd budget)
- 3) Er ontstaat een casus op het gebied van fraude en integriteit
- 4) Er wordt geconstateerd dat kaderstelling aangepast moet worden voor afronding van het jaarrekeningtraject. Besluitvorming van de Staten is noodzakelijk.

Onze communicatie over de belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten van de controle

Als PwC vinden wij het van belang om u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten van de controle aan u rapporteren. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Onze controleopdracht

Risicoanalyse en controleaanpak

Ontwikkelingen

Samenwerking

Bijlagen

Communicatie

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Controleplan	Management letter	Accountants-verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant.	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC			●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle.		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving			●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management.			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op de financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de entiteit.			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's.	●		●